

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Bydgoszczy

LBY. 410.002.01.2015

P.15.100

TEKST JEDNOLITY

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli P.15.100 – Współdziałanie wojewódzkich konserwatorów zabytków oraz jednostek samorządu terytorialnego.

Jednostka przeprowadzająca kontrolę Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy

Kontrolerzy 1. Leszek Murat, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 93033 z dnia 17 lutego 2015 r.
2. Jarosław Bańkowski, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 93042 z dnia 12 marca 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 1-2, 66-67)

Jednostka kontrolowana Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Toruniu
ul. Łazienna 8, 87-100 Toruń (dalej także „WUOZ” lub „Urząd”)

Kierownik jednostki kontrolowanej Sambor Gawiński, Kujawsko-Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków¹ (dalej także „Konserwator” lub „WKZ”)

(dowód: akta kontroli str. 42)

II. Ocena kontrolowanej działalności²

Ocena ogólna

W okresie objętym kontrolą (od 1 stycznia 2013 r. do 28 lutego 2015 r.) Konserwator prawidłowo realizował zadania dotyczące prowadzenia ewidencji zabytków nieruchomych oraz wydawania zaleceń, uzgodnień i pozwoleń konserwatorskich. WKZ wywiązał się z obowiązku przekazania wszystkim jednostkom samorządu terytorialnego (dalej: „j.s.t.”) z terenu Województwa Kujawsko-Pomorskiego wykazów zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków i wojewódzkiej ewidencji zabytków, zgodnie z wymogiem art. 7 ustawy z dnia 18 z marca 2010 r. o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz o zmianie niektórych innych ustaw³, przy czym nie monitorował, w jaki sposób te wykazy zostały wykorzystane.

Konserwator prawidłowo udzielał dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie, roboty budowlane przy zabytku nieruchomym wpisanym do rejestru. Wnioski o dotacje, umowy o ich udzielenie oraz rozliczenia były zgodne z postanowieniami rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 6 czerwca 2005 r. w sprawie udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków⁴.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły m.in. braku skierowania przez Konserwatora zawiadomień do policji, prokuratury lub sądu o stwierdzonych

¹ Pan Sambor Gawiński został powołany na stanowisko Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dniem 12 kwietnia 2007 r.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

³ Dz. U. z 2010 r., Nr 75, poz. 474, dalej: „ustawa o zmianie ustawy o ochronie zabytków”.

⁴ Dz. U. z 2014 r., poz. 399, dalej: „rozporządzenie w sprawie udzielania dotacji”.

naruszeniach ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami⁵ (dalej: „ustawa”).

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Realizacja zadań dotyczących ewidencji zabytków nieruchomości i współpraca w tym zakresie z jednostkami samorządu terytorialnego

1.1. Prowadzenie rejestru zabytków nieruchomości województwa

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą rejestr zabytków (dalej również „rejestr”) prowadzony był zgodnie z wymaganiami określonymi w §2 oraz §3 rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z 26 maja 2011 r.⁶

(dowód: akta kontroli str. 301-302, 1116-1117)

Na dzień 28 lutego 2015 r. rejestr obejmował 1 676 wpisów (wraz z zabytkami skreślonymi) dotyczących 2 998 zabytków nieruchomości, spośród których 355 stanowiło własność lub współwłasność jednostek samorządu terytorialnego.

(dowód: akta kontroli str. 109, 301-302, 2193-2198)

W latach 2013-2015 (do końca lutego) dokonano 46 wpisów do rejestru dotyczących 73 obiektów, w tym: w 2013 r. – 25 wpisów dotyczących 41 obiektów; w 2014 r. – 16 wpisów dotyczących 27 obiektów; w 2015 r. (do 28 lutego) – pięciu wpisów dotyczących pięciu obiektów.

Spośród ww. 46 wpisów: pięć (dotyczących dziewięciu obiektów) zostało dokonanych z urzędu, 38 (dotyczących 59 obiektów) – na wniosek właściciela lub użytkownika wieczystego gruntu, a trzy (dotyczące pięciu obiektów) – na wniosek j.s.t.

(dowód: akta kontroli str. 107, 374-381)

W latach 2013-2015 (do 28 lutego) opłaty za udostępnienie materiałów państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego wyniosły 348 zł.

(dowód: akta kontroli str. 1299)

Według Konserwatora wpisem do rejestru zabytków nieruchomości Województwa Kujawsko-Pomorskiego powinno zostać objętych kolejnych 351 obiektów. Obiekty te ustalono w wyniku przeprowadzenia analiz wykazów obiektów kwalifikujących się do objęcia wpisem do rejestru zabytków ze względu na wartości zabytkowe sporządzone przez Kierowników Delegatur WUOZ, Miejskich Konserwatorów Zabytków oraz Wydział Zabytków Nieruchomych WUOZ. Przyczyną nieobjęcia ochroną poprzez wpis do rejestru zabytków większej ilości obiektów była m.in. konieczność rozpoznania obiektów w oparciu o dokumentację geodezyjną i księgi wieczyste oraz przygotowania dokumentacji merytorycznej dla obiektów.

Koszt wykonania karty ewidencyjnej zabytku nieruchomego wynosił od 80 zł do 140 zł – w przypadku zabytku niewpisanego do rejestru i od 400 zł do 2 500 zł – w przypadku zabytku wpisanego do rejestru.

Według Kierownika Wydziału Rejestru Zabytków i Dokumentacji Zabytków, pięć zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru oraz około 11 100 zabytków

⁵ Dz. U. z 2014 r., poz. 1446.

⁶ Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz. U. z 2011 r., nr 113, poz. 661), dalej: *rozporządzenie w sprawie prowadzenia rejestru*.

nieruchomych niewpisanych do rejestru wymagało sporządzenia kart ewidencyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 1300, 2275)

W okresie objętym kontrolą do WKZ wpłynęło pięć skarg, w tym: trzy w 2013 r. i po jednej w 2014 r. i 2015 r. (do 28 lutego), z których jedna dotyczyła wpisu zabytku nieruchomego do rejestru (skarga z 2013 r. na opieszałość WUOZ w sprawie wpisu nieruchomości do rejestru – działania w przedmiocie skargi zostały przez WUOZ podjęte, tj.: został dokonany wpis przedmiotowych nieruchomości do ewidencji zabytków, obecnie rozpatrywany jest ich wpis do rejestru). Ponadto, w okresie objętym kontrolą wpłynęło siedem wniosków dotyczących wpisu obiektu do rejestru zabytków, w tym: sześć wniosków od lokalnych organizacji pozarządowych i jeden wniosek od Radnego Miasta Torunia. W dwóch przypadkach WKZ wpisał obiekty do rejestru, w odniesieniu do trzech wniosków zainicjował postępowanie o wpis do rejestru, natomiast dwa wnioski były w trakcie rozpatrywania. Pan Sambor Gawiński – Konserwator wyjaśnił, że w WUOZ cała korespondencja, w tym przychodząca drogą elektroniczną jest rejestrowana w elektronicznym systemie obiegu korespondencji e-Dok, a także w systemie tradycyjnym – książce skarg i wniosków.

(dowód: akta kontroli str. 92-95, 99-101, 562-574, 1302)

Szczegółowe badanie pięciu decyzji o wpisie do rejestru wykazało, że WKZ przesłał do właściwego wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, w przypadku gdy gmina nie była stroną postępowania, potwierdzoną kopię decyzji o wpisie do rejestru. Powyższe wypełniało zapisy § 4 ust. 2 rozporządzenia w sprawie prowadzenia rejestru. Przekazanie to, dla dwóch z pięciu badanych decyzji miało miejsce w dniu uprawomocnienia się decyzji o wpisie, a w pozostałych trzech przypadkach nastąpiło od jednego do dziewięciu dni po tej dacie.

(dowód: akta kontroli str. 510-514, 621-719)

Badane decyzje znalazły odzwierciedlenie w rejestrze zabytków prowadzonym przez Konserwatora. Karty ewidencyjne zostały sporządzone dla czterech z sześciu obiektów ujętych w badanych decyzjach o wpisie do rejestru.

(dowód: akta kontroli str. 493-509, 621-719, 1118-1125, 1145-1146)

Objęte szczegółowym badaniem karty ewidencyjne zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru zabytków sporządzono zgodnie ze wzorem określonym w rozporządzeniu w sprawie prowadzenia rejestru. Zawarto w nich wszystkie dane wymagane w § 9 ust. 1 ww. rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 632-636, 646-675, 681-719)

We wszystkich badanych kartach ewidencyjnych znajdowały się wpisy o stanie zabytku oraz wymagań związanych z koniecznością przeprowadzenia remontu lub drobnych napraw.

(dowód: akta kontroli str. 632-636, 646-675, 681-719)

Analiza protokołów kontroli wykonanych przez Powiatowych Inspektorów Nadzoru Budowlanego (PINB)⁷ oraz zapisów o stanie zachowania tych obiektów w kartach ewidencyjnych zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru, prowadzonych przez WKZ i założonych w latach 1931-2011 potwierdza, iż stan zabytków wpisanych do rejestru i udokumentowany w kartach ewidencyjnych jest zbieżny z wynikami kontroli tych zabytków przeprowadzonymi przez PINB w trakcie kontroli NIK.

(dowód: akta kontroli str. 1574-1943, 2276)

⁷ Kontrole przeprowadzone przez PINB na zlecenie NIK w trakcie kontroli czterech gmin objętych kontrolą P.15.100.

Z porównania ustaleń wynikających z oględzin 11 zabytków wpisanych do rejestru i będących własnością jednostek samorządu terytorialnego⁸ przeprowadzonych przez NIK z zapisami stanu ich zachowania w kartach ewidencyjnych zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru, prowadzonych przez WKZ i założonych w latach 1934-2011, wynika m.in., że na zabytkach nie były umieszczone reklamy oraz niedozwolone napisy, a ponadto nie stwierdzono prowadzenia w nich prac restauratorskich lub robót budowlanych, za wyjątkiem Synagogi w Koronowie.

(dowód: akta kontroli str. 1922, 1944-2175, 2276-2285)

W latach 2013-2015 (do końca lutego) skreślono z rejestru sześć zabytków nieruchomych (w 2013 r. – cztery; w 2014 r. – dwa). Pięć postępowań o skreślenie (w 2013 r. – trzy; w 2014 r. – dwa) zostało wszczętych na wniosek właściciela lub użytkownika wieczystego gruntu, a jedno postępowanie (w 2013 r.) na wniosek j.s.t. W każdym z wymienionych powyżej przypadków podstawą skreślenia zabytku nieruchomego z rejestru była decyzja Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (zwanego dalej także „MKiDN”). Powyższe wypełniały zapisy art. 13 ust. 5 ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 101-102, 108, 306-307, 348-373)

W postępowaniach dotyczących skreślenia zabytków nieruchomych z rejestru zabytków do WKZ nie wpływały skargi i wnioski od mieszkańców i lokalnych organizacji pozarządowych.

(dowód: akta kontroli str. 92-95, 101, 562-574)

W przypadku czterech z sześciu skreśleń z rejestru zabytków, przyczyną skreślenia była utrata wartości zabytkowych w wyniku zniszczenia. W przypadku dwóch zabytków Konserwator podejmował działania zmierzające do przeprowadzenia przez właścicieli obiektów prac remontowych, a tym samym do zachowania wartości zabytkowej nieruchomości. W przypadku dwóch pozostałych zabytków, powodem wykreślenia był bardzo zły stan techniczny spowodowany pożarem oraz wcześniejszą niż wpis do rejestru przebudową obiektu skutkującą znaczną utratą wartości zabytkowej nieruchomości.

(dowód: akta kontroli str. 92-95, 101, 103-104, 562-618)

1.2. Prowadzenie wojewódzkiej ewidencji zabytków

Opis stanu faktycznego

Na dzień 28 lutego 2015 r. wojewódzką ewidencją zabytków objętych było 27 514 zabytków nieruchomych (poza wpisanymi do rejestru zabytków).

W latach 2013-2015 (do końca lutego) 3 836 obiektów niewpisanych do rejestru zabytków, zostało włączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków (w 2013 r. – 2 197; w 2014 r. – 1 639). Jednostki samorządu terytorialnego nie były właścicielami przedmiotowych zabytków.

(dowód: akta kontroli str. 109)

W przypadku pięciu zabytków, których dokumentacja została objęta szczegółowym badaniem, włączenie do wojewódzkiej ewidencji zabytków odbyło się bez poinformowania przez Konserwatora właścicieli tych zabytków.

(dowód: akta kontroli str. 1118)

⁸ Miejska Biblioteka Publiczna w Chełmnie, ul. 3 Maja (nr rejestru A/326); Gimnazjum im. Akademii Chełmińskiej w Chełmnie, ul. Szkolna 6 (nr rejestru A/167); Gimnazjum/Szkoła Podstawowa w Chełmnie, ul. Kościuszki 11 (nr rejestru A/1493/1-4); Dom mieszkalny, ul. Mennica 6 w Bydgoszczy (nr rejestru A/773/1-9); Gimnazjum, ul. Staszica 4 w Bydgoszczy (nr rejestru A/964); Dom (biblioteka), ul. Długa 39 w Bydgoszczy (nr rejestru A/984); Synagoga w Koronowie, ul. Szkolna 6 (nr rejestru A/1060); Ratusz – budynek główny w Koronowie, Pl. Zwycięstwa 1 (nr rejestru A/1603); Most Kolejki Wąskotorowej nad starym korytem Brdy w gm. Koronowo (nr rejestru A/1422); Zamek Krzyżacki w Radzynie Chełmińskim (nr rejestru A/1378); Bożnica – budynek mieszkalny w Radzynie Chełmińskim, ul. Podgrodzie 7 (nr rejestru A/174).

Dla pięciu objętych badaniem zabytków włączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków zostały założone karty ewidencyjne zabytku nieruchomego niewpisanego do rejestru. Były one zgodne ze wzorem określonym w rozporządzeniu w sprawie prowadzenia rejestru i zawierały wszystkie dane wymagane w §10 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 515-561)

We wszystkich badanych kartach ewidencyjnych stan zachowania zabytku wyrażony został w formie oceny jako „dobry”. Konserwator wyjaśnił m.in., że: „Na kartach ewidencyjnych zabytku nieruchomego stosowane są zapisy zgodne z obowiązującą instrukcją opracowaną przez Narodowy Instytut Dziedzictwa: bardzo dobry, dobry, dostateczny, zły i bardzo zły. Na kartach występują także określenia: średni, dość dobry.” W przypadku żadnego obiektu ujętego w badanych kartach nie stwierdzono zagrożeń. Cztery z pięciu kart zawierały informacje dotyczące konieczności przeprowadzenia remontu lub drobnych napraw, np.: „Obiekt wymaga remontu pod nadzorem konserwatorskim”; „Należy pomalować elementy metalowe”; „Widoczne przemurowania i zabrudzenia tynku, stolarka okienna wymieniona na PCV. Postuluje się przeprowadzenie prac tynkarskich (...) oraz przywrócenie drewnianej stolarki okiennej”; „Przywrócenie pierwotnych podziałów oraz detalu stolarki okiennej...”. Konserwator podał również, że podstawą włączenia kart do ewidencji był pisemny protokół odbioru prac (przygotowanie większości kart zlecane było w ramach umów). Włączenie to poprzedzone było weryfikacją obiektów i kart przez pracowników oraz członków powołanej w tym celu komisji.

(dowód: akta kontroli str. 104, 436-441, 522-561)

1.3. Gminne ewidencje zabytków

Opis stanu faktycznego

Konserwator do 5 grudnia 2010 r. przekazał wszystkim j.s.t. z Województwa Kujawsko-Pomorskiego wykazy zabytków, o których mowa w art. 7 *o zmianie ustawy o ochronie zabytków*. Ponadto w okresie objętym kontrolą, WKZ przekazywał j.s.t. wykazy zabytków wpisanych do rejestru i wojewódzkiej ewidencji zabytków. Zgodnie z wyjaśnieniami Konserwatora, miało to miejsce m.in.: przy uzgadnianiu gminnej ewidencji zabytków (dalej także „GEZ”) oraz programów opieki nad zabytkami; opiniowaniu studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (dalej także „mpzp”).

(dowód: akta kontroli str. 105-106, 382-383, 855-969)

W latach 2013-2015 (do końca lutego), sześć j.s.t. porozumiewało się z WKZ w sprawie ujęcia w GEZ innych zabytków nieruchomych niż wpisane do rejestru lub objęte wojewódzką ewidencją zabytków. We wszystkich przypadkach odbywało się to w formie pisemnej. Okres jaki upływał od daty pisma j.s.t. w przedmiotowym zakresie do dnia udzielenia odpowiedzi przez WKZ zawierał się w przedziale od 49 do 169 dni.

(dowód: akta kontroli str. 106, 442-480)

Konserwator wspomagał j.s.t. przy prowadzeniu GEZ m.in. poprzez weryfikację kart adresowych obiektów ujętych w wykazie przedłożonym WKZ w ramach uzgadniania GEZ.

(dowód: akta kontroli str. 458-464)

W latach 2013-2014 Konserwator nie realizował działań 1 i 2 celu szczegółowego nr 2 Krajowego Programu Opieki nad Zabytkami na lata 2014-2017 (dalej: „Krajowy Program”), polegających na zwiększeniu efektywności zarządzania i ochrony

zabytków poprzez wdrażanie infrastruktury informacji przestrzennej o zabytkach oraz wypracowania standardów pozwalających na lepszy przepływ informacji pomiędzy organami ochrony zabytków a społecznościami żyjącymi w otoczeniu zabytków objętych ochroną. Konserwator wyjaśnił, że w przedmiotowej sprawie nie wpłynęły żadne wnioski z MKiDN oraz z jednostek samorządu terytorialnego.

(dowód: akta kontroli str. 303)

Konserwator, wspomagając proces zakładania GEZ, m.in.: przekazał gminom kopię pisma MKiDN z 10 grudnia 2012 r. zawierającego zasady tworzenia i prowadzenia GEZ; udostępnił na stronie internetowej WUOZ wykaz obiektów wpisanych do rejestru, a także przekazywał na pisemne wnioski j.s.t. wykazy obiektów ujętych i wyznaczonych do ujęcia w wojewódzkiej ewidencji zabytków.

(dowód: akta kontroli str. 104-105, 382-383, 482-490, 1236-1254, 1290-1291)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

1. Konserwator nie monitorował sposobu uwzględnienia w GEZ przez gminy z terenu województwa przekazywanych przez niego wykazów zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru oraz ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków. Posiadanie wiedzy o zakresie ochrony prawnej zabytków na terenie Województwa Kujawsko-Pomorskiego przez gminy pozwoliłoby Konserwatorowi na sprawowanie skuteczniejszej ochrony konserwatorskiej. Pan Sambor Gawiński – Konserwator wyjaśnił m.in., że „WUOZ nie posiada szczegółowej wiedzy odnośnie posiadania przez gminy gminnej ewidencji zabytków i poza wsparciem merytorycznym (...) nie ma możliwości wywarcia realnego wpływu na j.s.t.”

(dowód: akta kontroli str. 104-105)

2. Spośród pięciu objętych kontrolą zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru Konserwator:
 - a) nie uaktualnił założonej 8 czerwca 2009 r. karty ewidencyjnej ogrodzenia klasztornego w Radziejowie wpisanego do rejestru decyzją w dniu 13 grudnia 2013 r., zgodnie z rozporządzeniem *w sprawie prowadzenia rejestru* (załącznikiem nr 2),
 - b) nie założył karty ewidencyjnej zgodnej z rozporządzeniem *w sprawie prowadzenia rejestru* dla fasady i frontowej połaci dachu kamienicy w Toruniu wpisanego do rejestru decyzją w dniu 16 lutego 2015 r.⁹

Zdaniem NIK brak rzetelnie prowadzonej ewidencji powoduje rozbieżności we wpisach pomiędzy rejestrem a ewidencją, co może ograniczać skuteczność sprawowanej ochrony konserwatorskiej. Konserwator wyjaśnił m.in., że ogrodzenie ceglane posiada kartę ewidencyjną z 2009 r., a z uwagi na przepisy zawarte „w rozporządzeniu MKiDN z dnia 26 maja 2011 r. opracowanie karty ewidencyjnej zabytku (...) zostanie ujęte w planie na 2015 r. Karta ewidencyjna dla fasady i frontowej połaci dachu (...) zostanie wykonana w bieżącym roku (...)”.

(dowód: akta kontroli str. 621-624, 628-631, 637-638, 1118-1119, 1145-1146, 2186-2191)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Konserwatora w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Konserwatora w zbadanym zakresie.

⁹ Decyzja uprawomocniła się 17 lutego 2015 r.

2. Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego przy sporządzaniu programów opieki nad zabytkami

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą Konserwator zaopiniował 25 gminnych programów opieki nad zabytkami oraz jeden powiatowy program opieki nad zabytkami. Opiniowanie zajmowało Konserwatorowi co do zasady od 1 do 36 dni (w jednym przypadku opiniowanie trwało 183 dni, a związane było z prośbą wnioskodawcy o przedłużenie terminu wydania opinii do czasu wprowadzenia poprawek w tym programie). Ponadto Konserwator zaopiniował Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami¹⁰.

(dowód: akta kontroli str. 110-111, 168-179, 410-414, 811-813)

W wyniku kontroli trzech wybranych losowo gminnych programów opieki nad zabytkami zaopiniowanych w okresie objętym kontrolą (Gminy Bartniczka, Miasta Bydgoszczy i Miasta Chełmża) ustalono, że:

1. W dwóch przypadkach Konserwator nie zgłosił do uwag (do projektów: Miasta Chełmży i Miasta Bydgoszczy) i pozytywnie zaopiniował te projekty, natomiast w przypadku Gminy Bartniczka projekt programu zaopiniował pozytywnie zalecając uzupełnienie informacji (Konserwator jednak omyłkowo sformułował warunek uzupełnienia informacji, ponieważ jego wniosek odnosił się do miejscowości, która nie znajdowała się na terenie gminy Bartniczka);
2. Programy Gminy Bartniczka, Miasta Bydgoszczy i Miasta Chełmży zostały ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego¹¹;
3. Projekty i programy Gminy Bartniczka, Miasta Bydgoszczy i Miasta Chełmży zawierały cele określone w art. 87 ust. 2 pkt 7 ustawy, tj. podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

(dowód: akta kontroli str. 145-167, 180-181, 197-280, 491-492)

W objętych kontrolą projektach programów nie założono działań zmierzających do udostępnienia zwiedzającym zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru a będących własnością osób prywatnych. Pan Sambor Gawiński – Konserwator wyjaśnił m.in., że nie podejmował działań zmierzających do tego, aby j.s.t. uwzględniały w programach opieki nad zabytkami ww. zapisy bowiem „zdarzają się przypadki niechętnego stanowiska prywatnych właścicieli zabytków nieruchomości do udostępniania obiektów osobom postronnym”.

(dowód: akta kontroli str. 167, 197-280, 416, 491)

Pan Sambor Gawiński – Konserwator, wyjaśnił, że po zaopiniowaniu programu Miasta Bydgoszczy Konserwator monitorował i wspomagał realizację tego programu poprzez m.in. weryfikację i aktualizację wykazu obiektów nieruchomości ujętych w ewidencji zabytków.

(dowód: akta kontroli str. 1300-1301)

¹⁰ Program Opieki nad Zabytkami Województwa Kujawsko-Pomorskiego został przez Konserwatora zaopiniowany pozytywnie z uwagami w dniu 6 marca 2013. Samorząd Województwa posiada aktualny program uchwalony 20 maja 2013 r. pt. „Program Opieki nad Zabytkami na lata 2013-2016 (załącznik do uchwały Nr XXXIV/601/13 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 20 maja 2013 r.).

¹¹ Uchwała nr XLIV/223/14 Rady Gminy Bartniczka z dnia 28 października 2014 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Gminy Bartniczka, Dz. U. Woj. Kuj-Pom z 5 listopada 2014 r., poz. 3039; uchwała nr XLI/875/13 Rady Miasta Bydgoszczy z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie przyjęcia „Programu opieki nad zabytkami Miasta Bydgoszczy na lata 2013-2016”, Dz. U. Woj. Kuj-Pom z 7 maja 2013 r., poz. 1813; uchwała nr IV/24/15 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie przyjęcia „Gminnego programu opieki nad zabytkami Miasta Chełmża na lata 2015-2018”, Dz. U. Woj. Kuj-Pom z 8 kwietnia 2015 r., poz. 1107.

Konserwator realizował działanie 4 celu szczegółowego nr 2 Programu Krajowego, tj. *zwiększenie merytorycznego wsparcia samorządu terytorialnego w ochronie zabytków*, poprzez uczestniczenie w spotkaniach w samorządzie terytorialnym wszystkich szczebli, wspieranie samorządu terytorialnego przy tworzeniu dokumentów planistycznych, konsultacje i wytyczne konserwatorskie.

(dowód: akta kontroli str. 113)

Uwagi dotyczące badanej działalności

1. WUOZ nie zbierał danych, na podstawie których można ustalić czy wszystkie j.s.t. z terenu Województwa Kujawsko-Pomorskiego posiadają obowiązujący program opieki nad zabytkami, w tym nie prowadził odrębnego rejestru tych programów i nie zbierał informacji na temat aktualnych wykazów zabytków w j.s.t.¹² Zdaniem NIK, posiadanie takich danych przez Konserwatora mogłoby przyczynić się do efektywniejszego sprawowania ochrony konserwatorskiej. Pan Sambor Gawiński – Konserwator wyjaśnił m.in., że „WKZ pozyskuje informacje o przygotowanych programach w momencie składania wniosków przez j.s.t. do urzędu konserwatorskiego lub kiedy opracowujący te programy autorzy zwracają się o pomoc w pozyskaniu informacji na temat zabytków do danych gminnych programów opieki nad zabytkami”.

(dowód: akta kontroli str. 144)

2. Konserwator nie analizował gminnych programów opieki nad zabytkami pod kątem ich spójności z Programem Krajowym. Działania takie mogłyby służyć lepszej koordynacji ochrony zabytków na poziomie krajowym i regionalnym. Pan Sambor Gawiński – Konserwator wyjaśnił m.in., że było to spowodowane krótkim czasem obowiązywania Programu i krótkim czasem na dogłębne zapoznanie się z jego treścią. „Przy kolejnych wnioskach o uzgodnienie gminnych programów opieki nad zabytkami Konserwator (...) będzie brał pod uwagę zapisy tego programu tak, aby zapewnić spójność gminnych programów z programem krajowym”.

(dowód: akta kontroli str. 110-112, 183, 492, 1147, 1300)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności Konserwatora w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Konserwatora w zbadanym zakresie.

3. Wykorzystanie środków finansowych na opiekę nad zabytkami oraz współpraca w tym zakresie z jednostkami samorządu terytorialnego

Opis stanu faktycznego

W Urzędzie nie oszacowano potrzeb co do wysokości nakładów finansowych niezbędnych na prace i roboty związane z koniecznymi remontami zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru województwa. Konserwator wyjaśnił m.in., że takie kompleksowe oszacowanie nie jest możliwe z powodu braku takich informacji u źródła, tj. u właścicieli obiektów, którzy nie są zobowiązani do szacowania kosztów prac. Nawet w przypadku, gdyby WKZ posiadał oszacowane potrzeby, nie miałyby to wpływu na zwiększenie limitu na dotacje w ustawie budżetowej. Do Urzędu corocznie wpływa taka liczba wniosków o dotację, których wnioskowana łączna kwota kilkakrotnie przekracza przydzielone środki.

(dowód: akta kontroli str. 65)

¹² Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami nie nakłada na Wojewódzkich Konserwatorów Zabytków obowiązku monitorowania realizacji przez j.s.t. obowiązku sporządzania raz na 4 lata programu opieki nad zabytkami, określonego w art. 87 ust. 1 ustawy.

Kontrola w WUOZ przeprowadzona w 2013 r. przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego wykazała m.in., że Konserwator w związku z realizacją zadań dokonywał wydatków w sposób celowy, a w okresie objętym kontrolą (2012 r.) realizował właściwe procedury kontroli w zakresie gospodarowania środkami publicznymi pod względem ich legalności, gospodarności, celowości i rzetelności.

(dowód: akta kontroli str. 1305-1310)

W dniu 24 lutego 2011 r. Konserwator wprowadził *Zasady przyznawania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przez Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków*. Dokument ten, przed przyjęciem, nie był opiniowany przez Wojewódzką Radę Ochrony Zabytków¹³. Przyjęte w Urzędzie zasady przyznawania dotacji regulują m.in. tryb oceny i wyboru wniosków, kryteria oceny oraz warunki rozliczenia dofinansowania.

Ocena merytoryczna wniosków o przyznanie dotacji dokonywana była przez 5-osobową komisję, której skład został określany przez Konserwatora w kolejno obowiązujących zarządzeniach w *sprawie powołania komisji do oceny merytorycznej wniosków o dotację na prace konserwatorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków* (w roku 2013, 2014 i 2015)¹⁴. W okresie objętym kontrolą skład komisji nie ulegał zmianie. Sposób działania komisji został uregulowany w regulaminach pracy komisji do spraw oceny merytorycznej wniosków o dotację na prace konserwatorskie, restauracyjne i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, stanowiących załączniki do ww. zarządzeń. W regulaminie określono m.in. zadania komisji (w tym kryteria oceny i przyporządkowaną jej punktację).

(dowód: akta kontroli str. 304, 1137-1142, 1154-1165, 1302, 1559-1562)

W okresie objętym kontrolą do WUOZ wpłynęły 462 wnioski o udzielenie dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie, roboty budowlane przy zabytku nieruchomym wpisanym do rejestru na łączną kwotę 23 433 938 zł, w tym w 2013 r. 165 wniosków na łączną kwotę 8 121 097 zł, a w 2014 r. 160 wniosków na łączną kwotę 8 111 843 zł, natomiast w okresie styczeń-luty 2015 r. 137 wniosków na kwotę łączną 7 200 998 zł.

(dowód: akta kontroli str. 1302)

W latach 2013-2014 Konserwator udzielił dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane dotyczące zabytków nieruchomych w łącznej wysokości 2 286 268 zł, w tym: w roku 2013 – 71 dotacji w łącznej wysokości 874 053 zł; w roku 2014 – 71 dotacji w łącznej wysokości 1 412 215 zł¹⁵. Na dotacje celowe Konserwator wykorzystał przyznane mu środki, tj. 1 444 000 zł w 2013 r. (z tego 874 053 zł przeznaczył na dotacje do zabytków nieruchomych, a 569 947 zł na dotacje do zabytków ruchomych) oraz 2 018 964 zł w 2014 r. (z tego 1 412 215 zł przeznaczył na dotacje do zabytków nieruchomych, a 606 749 zł na dotacje do zabytków ruchomych). Na rok 2015 Konserwator dysponuje środkami na dotacje celowe w wysokości 1 444 000 zł.

W ocenie Konserwatora przyznawanie znacznej liczby dotacji wynika z przyjętej w 2007 r. polityki udzielania dotacji, której rezultatem jest zwiększenie liczby prac prowadzonych przy obiektach zabytkowych.

(dowód: akta kontroli str. 123-138, 384-386, 1319, 1152)

¹³ Rada została powołana zarządzeniem Konserwatora Nr 2/2004 z dnia 20 lutego 2004 r.

¹⁴ Odpowiednio: zarządzenia nr 5/2013, 6/2014, 1/2015.

¹⁵ Ze względu na rozpatrywanie przez Konserwatora wniosków o udzielenie dotacji w 2015 r. nie było możliwe ustalenie wysokości przyznanych dotacji w 2015 r. na dzień 29 maja.

W latach 2013-2014 Konserwator odmówił udzielenia dotacji w 52 przypadkach. Najczęstszą przyczyną odmowny było niespełnianie wymogów formalnych, ubieganie się wnioskodawcy o środki na więcej niż jedno zadanie konserwatorskie oraz niska ocena komisji oceniającej wnioski merytorycznie (poniżej kryterium). W 7 przypadkach wnioskodawcy wycofali złożony wniosek o dotację.

(dowód: akta kontroli str. 139-143)

Dotacje zostały przyznane m.in. jednostkom samorządu terytorialnego, parafiom oraz osobom prywatnym. Wszystkie dotyczyły nakładów wymienionych w art. 77 ustawy i były przeznaczone m.in. na zabezpieczenie, zachowanie i utrwalenie substancji zabytku (art. 77 pkt 7 ustawy) oraz na odnowienie lub uzupełnienie tynków i okładzin architektonicznych albo ich całkowite odtworzenie (art. 77 pkt 9 ustawy).

(dowód: akta kontroli str.124-138, 304, 384-385)

Szczegółowa kontrola 10 umów o udzielenie dotacji celowych¹⁶ wykazała, że wnioski o dotacje, umowy o ich udzielenie oraz rozliczenia były zgodne z postanowieniami rozporządzenia w sprawie udzielania dotacji, w tym:

a) wnioski zawierały m.in. wyszczególniony rodzaj planowanych prac, wysokość wnioskowanej dotacji, harmonogram realizacji prac;

b) umowy o udzielenie dotacji zawierały m.in. zakres planowanych prac i termin ich realizacji, wysokość udzielonej dotacji oraz termin płatności, sposób ich rozliczenia.

Rozliczanie badanych dotacji było udokumentowane fakturami i sprawozdaniami pn. „rozliczenie dotacji”. Prace wykonywane były w terminach określonych w umowach, a środki wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem określonym w umowach. Faktury stanowiące podstawę rozliczenia dotacji były opieczętowne pieczęcią zawierającą informacje o wysokości udzielonej dotacji. Oryginały faktur zwrócono wnioskodawcom, natomiast kopie przechowuje się w WUOZ.

(dowód: akta kontroli str. 387-393, 422, 970-1078, 1137-1142, 1144, 1153, 1166-1199, 2192, 2199-2238)

W badanych 10 umowach o udzielenie dotacji nie określono obowiązku udostępnienia zabytku dla zwiedzających. Konserwator wyjaśnił m.in., że nie ma prawnego obowiązku umieszczania w umowie takiego zapisu, a ponadto większość wniosków o dotacje składanych jest przez parafie i dotyczą kościołów, które udostępniane są wiernym i zwiedzającym.

(dowód: akta kontroli str. 970-1078, 1143)

WUOZ prowadził wykaz udzielonych dotacji dla podmiotów z terenu Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz elektroniczny rejestr udzielonych dotacji (w systemie eDok). Spośród dziesięciu badanych umów i wniosków o udzielenie dotacji w siedmiu przypadkach wnioskodawcy otrzymali środki na przeprowadzenie robót także z innych źródeł (m.in. z Urzędu Marszałkowego). Marszałek informował Konserwatora o wysokości przyznanych dotacji, za wyjątkiem dotacji przyznanej na odbudowę kościoła w Rogowie. Konserwator nie posiadał informacji z jakiego powodu Marszałek nie przekazał mu informacji o udzieleniu tej dotacji.

(dowód: akta kontroli str. 304-305, 308-347, 394-403, 422, 423, 970-1078, 2177, 2241-2261, 2268)

¹⁶ Dotacje udzielone na podstawie umów nr: 30/W/N/2013, 97/B/2014, 16/T/N/2013, 38/W/2014, 08/T/2014, 09/T/2014, 13/W/2014, 34/B/N/2013, 23/B/N/2013, 6/B/N/2013.

W okresie objętym kontrolą Konserwator informował MKiDN o udzielonych dotacjach zachowując terminy określone w § 9 rozporządzenia w sprawie udzielania dotacji. Ponadto, Konserwator informował o udzielonych dotacjach j.s.t. Konserwator udzielał dotacji w drugiej połowie roku 2013 i 2014, a informacje o udzieleniu dotacji przekazał Sejmikowi Województwa Kujawsko-Pomorskiemu odpowiednio w dniach: 17 stycznia 2014 r. oraz 15 stycznia 2015 r., natomiast gminom i powiatom odpowiednio w dniach: 14-17 stycznia 2014 r. oraz 7-15 stycznia 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 308-347, 1255-1289, 1294)

Konserwator otrzymywał od MKiDN oraz j.s.t. informacje o udzielonych dotacjach. MKiDN jak i Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego przekazali Konserwatorowi informacje o udzielonych dotacjach w roku ich udzielenia.

(dowód: akta kontroli str. 1303,1311-1316)

Konserwator podejmował wraz z Gminą Rogowo starania o pozyskanie dodatkowych środków finansowych na odbudowę zniszczonego kościoła p.w. św. Doroty w Rogowie. W 2014 r. przeznaczono na ten cel z rezerwy ogólnej budżetu państwa dotację w wysokości 609,1 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 6, 68-69)

Pomiędzy rokiem 2013 a 2014 liczba pracowników merytorycznych (wraz z kierownictwem Urzędu) realizujących zadania w zakresie ochrony zabytków liczona jako zatrudnienie średnioroczne spadła z 35 do 34,17, natomiast liczona liczbą etatów (średniorocznie) spadła z 33,65 do 32,82. Przyczyną tego spadku było przebywanie jednego pracownika w 2014 r. na urlopie macierzyńskim.

W latach 2013-2014 na pokrycie kosztów związanych z zatrudnieniem osób realizujących zadania w zakresie ochrony zabytków¹⁷ przeznaczono z budżetu Urzędu łącznie 3 281 tys. zł (w tym 1 637 tys. zł w 2013 r. i 1 643 tys. zł w 2014 r.)¹⁸.

(dowód: akta kontroli str. 3-4)

Spośród trzech j.s.t. objętych kontrolą NIK, dwie regularnie przekazywały informacje o udzielonych dotacjach (Miasto Bydgoszcz i Miasto Toruń)¹⁹, natomiast gmina Koronowo przekazała te informacje w dniu 4 marca 2015 r. Ponadto Konserwator nie otrzymywał od j.s.t. informacji o dotacjach faktycznie przekazanych, a jedynie o dotacjach udzielonych (tj. wynikających z decyzji o przyznaniu dotacji). Konserwator wyjaśnił, że informował w swoich pismach o obowiązku wzajemnego informowania się o udzielonych przez siebie dotacjach, wynikającym z ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Podmioty, które nie przekazały takich informacji do Kujawsko-Pomorskiego WKZ, otrzymały wyżej wymienione pisma.

(dowód: akta kontroli str. 1320-1321, 2239, 2262-2267, 2268)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Konserwatora w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Konserwatora w zbadanym zakresie.

¹⁷ Wraz z wypłaconymi nagrodami oraz dodatkowym wynagrodzeniem rocznym (tzw. trzynastką).

¹⁸ W obliczeniach nie uwzględniono kosztów związanych z zatrudnieniem pracowników administracji i obsługi WUOZ.

¹⁹ Miasto Bydgoszcz przekazało informacje w dniu 27 stycznia 2014 r. oraz 16 stycznia 2015 r., a Miasto Toruń w dniach 30 lipca 2013 r. i 28 lipca 2014 r.

4. Realizacja zadań w zakresie nadzoru konserwatorskiego

Opis stanu faktycznego

W Urzędzie opracowywano plany kontroli obejmujące zabytki nieruchome, w tym także wpisane do rejestru zabytków. Plan kontroli na 2013 r. podzielono na dwa półrocza, natomiast kontrole zaplanowane na I półrocze 2014 r. kontynuowano w II półroczu. W planach zamieszczano położenie zabytku (miejscowość i gmina), oznaczenie zabytku oraz termin kontroli.

Pan Sambor Gawiński – Konserwator wyjaśnił, że przyjęto w Urzędzie praktykę, zgodnie z którą pracownicy WUOZ w oparciu o rozeznanie w terenie, wiedzę merytoryczną i dokumentację przekazują kierownikowi wykaz obiektów, w stosunku do których ich zdaniem zasadne jest przeprowadzenie kontroli z urzędu. Kierownik wydziału na tej podstawie tworzy plan kontroli, uwzględniając obiekty zagrożone i przedkłada go Konserwatorowi do akceptacji. „W przyszłości planujemy opracowanie zasad prowadzenia kontroli i monitorowania realizacji wniosków pokontrolnych”.

(dowód: akta kontroli str. 89, 115, 281-291, 300, 1147, 1294)

W okresie objętym kontrolą do Konserwatora wpłynęło pięć skarg, z tego m.in. dotycząca braku wpisu do rejestru zabytków obiektów położonych na terenie Więcborka i okolicy oraz linii kolejowych (skarga z dnia 11 lutego 2013 r.). W wyniku podjętych czynności dokonano wpisu przedmiotowych nieruchomości do ewidencji zabytków.

(dowód: akta kontroli str. 89, 92-95, 101, 1294, 2287-2291)

W związku ze skargą skierowaną do Konserwatora, a także wnioskiem Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 23 lutego 2015 r. o przeprowadzenie kontroli prawidłowości działania Miejskiego Konserwatora Zabytków (dalej także „MKZ”) w Bydgoszczy, w dniu 11 marca 2015 r. Konserwator przeprowadził kontrolę w zakresie zgodności z prawem decyzji o wyburzeniu zabytkowego obiektu w Bydgoszczy znajdującego się przy ul. Elbląskiej. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości w zakresie działania MKZ. Konserwator ustalił, że decyzja Wydziału Administracji Budowlanej Urzędu Miasta w Bydgoszczy została wydana bez uzyskania stanowiska MKZ w Bydgoszczy, pomimo takiego obowiązku prawnego wynikającego z art. 8 ustawy o zmianie ustawy o ochronie zabytków. W sprawozdaniu z przeprowadzonej kontroli napisano, że „miasto Bydgoszcz stoi na stanowisku, że nie posiada gminnej ewidencji zabytków”. Pani Małgorzata Wojdyło – Zastępca Konserwatora wyjaśniła m.in., że Konserwator „nie ma kompetencji do oceny czy gminna ewidencja zabytków w Bydgoszczy istnieje”, a ponadto, że „w toku przeprowadzonej kontroli, kontrolujący nie stwierdzili nieprawidłowości w piśmie Miejskiego Konserwatora Zabytków w Bydgoszczy, ponieważ odpowiedź na postawione przez WAB (Wydział Administracji Budowlanej – przyp. aut.) pytania zawierała informacje zgodne z prawdą i była wyczerpująca”.

(dowód: akta kontroli str. 1563-1572, 2277)

W okresie objętym kontrolą Konserwator przeprowadził w trybie art. 38 ustawy łącznie 130 pozaplanowych kontroli zabytków nieruchomych, w tym 57 w 2013 r., 68 w 2014 r. i pięć w 2015 r. Konserwator wyjaśnił, że przyczyny ich podjęcia wynikały z informacji o zagrożeniach oraz prowadzenia kontroli na wnioski inwestorów.

(dowód: akta kontroli str. 281, 292-298, 300, 492)

Badanie wybranych losowo 20 kontroli przeprowadzonych przez Konserwatora²⁰ w okresie objętym kontrolą wykazało, że w wyniku przeprowadzenia dwóch kontroli Konserwator stwierdził nieprawidłowości polegające na wykonaniu prac bez jego zgody. W obu przypadkach Konserwator wydał zalecenia pokontrolne wynikające ze stwierdzonych nieprawidłowości. Ponadto, w 11 przypadkach Konserwator stwierdził zły stan techniczny zabytku, który wymagał wykonania prac zabezpieczających.

W wyniku przeprowadzonych kontroli Konserwator nie wydawał decyzji. W przypadku 10 kontroli sformułował natomiast zalecenia pokontrolne dotyczące konieczności przeprowadzenia niezbędnych prac ze względu na zagrożenie zniszczenia lub uszkodzenia zabytku. W jednym przypadku (kontroli stanu zabytkowego nagrobka na cmentarzu przykościelnym parafii p.w. NMP w Osielsku), Konserwator nakazał przywrócić zabytek do jak najlepszego stanu w sposób możliwie wierny formie pierwotnej²¹.

(dowód: akta kontroli str. 720-815)

Konserwator monitorował realizowanie wniosków pokontrolnych poprzez m.in. przeprowadzenie kontroli sprawdzających.

(dowód: akta kontroli str. 720-810, 816-824, 1110-1115, 1147, 1294, 1297)

Konserwator w dwóch przypadkach²² stwierdził naruszenie art. 117 ustawy (likwidacja większości elementów nagrobka na cmentarzu parafialnym w Osielsku oraz prowadzenie prac bez pozwolenia, a także drobnych prac remontowych zespołu dworsko-palacowego w Woli, w gminie Kikół).

(dowód: akta kontroli str. 281-285, 299, 720-810, 814-815, 1110)

W okresie objętym kontrolą Konserwator nie sformułował żadnego zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa lub wykroczenia skierowanego do policji, prokuratury lub sądu.

(dowód: akta kontroli str. 195-196)

Zdaniem Konserwatora, przeszkodami w skutecznym karaniu sprawców zniszczenia lub uszkodzenia zabytku są m.in.: a) przepisy prawa w wyniku których prokuratorzy i sądy uznają niszczenie zabytku za małą szkodliwość społeczną, b) brak wypracowanych jasnych kryteriów współpracy pomiędzy policją a prokuraturą, c) długo trwające rozpatrywania odwołań, d) nadmierne zbiurokratyzowanie procedur kontrolnych.

(dowód: akta kontroli str. 89)

W okresie objętym kontrolą Konserwator nie dysponował środkami na wykonanie zastępcze prac konserwatorskich lub robót budowlanych przy zabytku nieruchomym, ani też nie prowadził takich prac i robót.

²⁰ Kontrola ruin wieży Klimek na Wzgórzu Zamkowym w Grudziądzu z dnia 15 grudnia 2014 r., ruin Zamku Krzyżackiego w Radzynie Chełmińskim z dnia 7 listopada 2014 r., budynków przy ul. Starej 7 i ul. Kościelnej 24 w Grudziądzu z dnia 20 listopada 2014 r., spichlerza przy ul. Spichrzowej 9 w Grudziądzu z dnia 11 lipca 2014 r., kamienicy przy ul. Reja 6 w Grudziądzu z dnia 24 maja 2013 r., spichlerza przy ul. Spichrzowej 47 w Grudziądzu z dnia 4 kwietnia 2013 r. i 19 czerwca 2013 r., budynku sądu w Wąbrzeźnie z dnia 23 stycznia 2014 r., zespole podworskim w Bogdankach z dnia 3 października 2014 r., dworu w Świętosławiu z dnia 21 października 2013 r., fortu IV w Małym Czystym gm. Stolno z dnia 20 stycznia 2014 r., ruin zamku w Papowie Biskupim z dnia 3 września 2013 r., kościoła parafialnego w Papowie Biskupim z dnia 29 stycznia 2014 r., kompleksu basenu termalno-solankowego w Ciechocinku z dnia 5 lutego 2013 r., budynku willi „Kujawianka” w Ciechocinku z dnia 4 lipca 2013 r., budynku hotelu Mullera w Ciechocinku z dnia 8 kwietnia 2014 r., budynku dawnej synagogi w Izbicy Kujawskiej z dnia 10 grudnia 2013 r., kościoła parafialnego w Sędzinie z dnia 11 czerwca 2014 r., cmentarza parafialnego w Osielsku z dnia 3 września 2014 r., kościoła parafialnego w Izbicy Kujawskiej z dnia 15 września 2014 r., zespołu dworsko-parkowego w Woli gm. Kikół z dnia 8 października 2013 r.

²¹ Konserwator nie sformułował natomiast podobnego zalecenia w stosunku do kontroli zespołu dworsko-palacowego w Woli gm. Kikół, ponieważ wykonane prace bez uzgodnienia z Konserwatorem nie naruszały walorów zabytkowych pałacu.

²² na 20 objętych szczegółowym badaniem.

W latach 2013-2015 (do 28 lutego) Konserwator nie występował również do starostów z wnioskami o zabezpieczenie zabytku przed jego zniszczeniem lub uszkodzeniem w formie ustanowienia czasowego zajęcia do czasu ustania zagrożenia, a także nie występował o wywłaszczenie przez starostów na rzecz Skarbu Państwa lub gminy z powodu braku możliwości usunięcia zagrożenia.

(dowód: akta kontroli str. 122, 1301)

W okresie objętym kontrolą do Konserwatora wpłynęła jedna informacja o czynie określonym w art. 118 ustawy, tj. pismo MKZ w Grudziądzu z dnia 14 marca 2014 r., w którym wnioskowano o wszczęcie postępowania w sprawie samowolnego zamontowania banerów reklamowych na elewacjach wchodzących w skład Zespołu Fabryki Maszyn A. Ventzkiego w Grudziądzu. Po przeprowadzeniu oględzin w dniu 7 kwietnia 2014 r. Konserwator wydał nakaz usunięcia tych banerów, a jego wykonanie potwierdzono podczas kolejnych oględzin w dniu 16 grudnia 2014 r.

W okresie objętym kontrolą do Konserwatora nie wpływały informacje o czynach określonych w art. 108, 110, 112-117, 119 ustawy. Jednostki samorządu terytorialnego nie zwracały się do Konserwatora o informacje jak postępować w przypadku stwierdzenia na ich terenie działań i zaniechań określonych w art. 108-119 ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 92-95, 116, 117, 184-189, 1148)

Konserwator wyjaśnił, że w celu wsparcia j.s.t. przy wykonywaniu zadań związanych z nadzorem konserwatorskim przeprowadzał m.in. konsultacje i spotkania z pracownikami miejskich pracowni urbanistycznych. W okresie objętym kontrolą żadna z j.s.t. nie zgłaszała Konserwatorowi wniosku o wsparcie w zakresie zadań związanych z nadzorem konserwatorskim.

(dowód: akta kontroli str. 118, 182)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Konserwatora w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

W dwóch przypadkach (na 20 objętych szczegółowym badaniem) Konserwator nie skierował do odpowiedniego organu zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa lub wykroczenia, do czego zobowiązuje go art. 41 ustawy, pomimo stwierdzenia naruszenia art. 117 ustawy. Naruszenie art. 117 ustawy polegało na:

- 1) likwidacji większości elementów nagrobka na cmentarzu parafialnym w Osielsku (co stwierdzono w dniu 3 września 2014 r.),
- 2) prowadzenia bez pozwolenia prac remontowych oraz wykonywaniu drobnych prac remontowych zespołu dworsko-pałacowego w Woli, w gminie Kikół (co stwierdzono w dniu 29 października 2013 r.).

Konserwator wyjaśnił m.in., że nie skierował w tych sprawach zawiadomienia, ponieważ – w pierwszym przypadku – nagrobek nie został wpisany do rejestru zabytków, lecz znajdował się na terenie cmentarza objętego wpisem, a ksiądz proboszcz deklarował chęć współpracy z Urzędem i naprawienie szkody poprzez odtworzenie nagrobka. W drugim przypadku przeprowadzone prace polegające na wymianie stolarki nie spowodowały negatywnych zmian w substancji zabytkowej obiektu.

NIK zwraca uwagę, że przepis art. 41 ustawy nie daje możliwości odstąpienia od skierowania zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa lub wykroczenia,

w zależności od oceny przez Konserwatora okoliczności stwierdzonego stanu faktycznego.

(dowód: akta kontroli str. 195-196, 801-803, 808-810, 1110, 1150)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność Konserwatora w zbadanym zakresie.

5. Sprawowanie nadzoru nad realizacją zadań objętych Porozumieniami

Opis stanu faktycznego

Według stanu na dzień 28 lutego 2015 r. na terenie Województwa Kujawsko-Pomorskiego obowiązywały cztery Porozumienia w sprawie powierzenia jednostkom samorządu terytorialnego niektórych ustawowych kompetencji Konserwatora. Porozumienia te zawarł Wojewoda Kujawsko-Pomorski (dalej „Wojewoda”) z:

- a) Burmistrzem Miasta Chełmna w dniu 24 stycznia 2012 r.;
- b) Prezydentem Miasta Bydgoszczy w dniu 26 stycznia 2012 r.²³ (aneksowane w dniu 28 marca 2014 r.);
- c) Prezydentem Miasta Grudziądza w dniu 18 listopada 2011 r.²⁴;
- d) Prezydentem Miasta Torunia w dniu 5 stycznia 2004 r. (aneksowane w dniu 29 czerwca 2012 r.).

Ww. porozumienie z Burmistrzem Miasta Chełmna zostało zawarte z inicjatywy Burmistrza, natomiast pozostałe z inicjatywy Konserwatora. W okresie objętym kontrolą Konserwator nie podejmował działań w celu zawarcia Porozumień z kolejnymi j.s.t.

(dowód: akta kontroli str. 7)

Pan Sambor Gawiński – Konserwator oraz Pani Małgorzata Wojdyło – Zastępca Konserwatora wyjaśnili, że nie zawarto większej liczby Porozumień z powodu braku inicjatywy ze strony j.s.t. oraz braku środków finansowych na realizację zadań związanych z Porozumieniem zarówno ze strony WKZ jak i ze strony j.s.t. Wskazali, że „zdarza się, że przekazanie kompetencji do j.s.t. wpływa niekorzystnie na poziom ochrony zabytków nieruchomych. Służby konserwatorskie działając na poziomie samorządów, będąc zależne od władz samorządowych, często są sędziami we własnej sprawie”.

(dowód: akta kontroli str. 64)

W Porozumieniach z Prezydentem Miasta Bydgoszczy oraz z Burmistrzem Miasta Chełmna określono, że środki finansowe związane z działalnością Miejskiego Konserwatora Zabytków ponosi odpowiednio: Prezydent Miasta Bydgoszczy oraz Burmistrz Miasta Chełmna. W Porozumieniu z Prezydentem Miasta Grudziądza podano, że koszty wynikające z zatrudnienia Miejskiego Konserwatora Zabytków ponosi Prezydent Miasta Grudziądza. Porozumienie zawarte z Prezydentem Miasta Torunia nie reguluje spraw dotyczących finansowania działalności Miejskiego Konserwatora Zabytków.

Konserwator i Wojewoda nie przekazywali ww. gminom w latach 2013-2014 środków finansowych na realizację zadań objętych Porozumieniem. Pani Elżbieta Rusielewicz – Wicewojewoda podała, że powodem braku przekazywania środków

²³ W wyniku zawarcia umowy utraciło moc poprzednie porozumienie zawarte w dniu 9 stycznia 2004 r.

²⁴ W wyniku zawarcia umowy utraciło moc poprzednie porozumienie zawarte w dniu 4 grudnia 2003 r.

są „odpowiednie zapisy Porozumień, które przewidują finansowanie działalności miejskich konserwatorów zabytków przez prezydenta lub burmistrza miasta”.

(dowód: akta kontroli str. 9-35, 1301-1302, 1573)

W okresie objętym kontrolą nie było przypadków odmowy zawarcia Porozumienia, żadne wcześniejsze Porozumienie nie przestało obowiązywać.

(dowód: akta kontroli str. 8-40, 64)

W Porozumieniach powierzono j.s.t. prowadzenie niektórych spraw z zakresu właściwości Konserwatora określonych w ustawach: z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym²⁵, z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane²⁶, oraz w ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Zakres przekazanych w ww. Porozumieniach zadań j.s.t. nie był jednakowy, przy czym najwięcej kompetencji przekazano Miastu Toruń.

We wszystkich czterech Porozumieniach zagwarantowano Konserwatorowi prawo kontroli realizacji ich postanowień.

(dowód: akta kontroli str. 9-35)

Konserwator wyjaśnił m.in. że „różnica w zakresie przekazanych kompetencji do MKZ wynika z kontynuacji prowadzenia polityki konserwatorskiej określonej przez wcześniejszych wojewódzkich konserwatorów zabytków, którzy przygotowywali projekty treści porozumień (...). Węższy zakres kompetencji przekazanych w 2012 r. Miastu Chełmno wynika z tego, że o powierzenie kompetencji wniosowała j.s.t. Porozumienie to funkcjonuje od niedawna więc kompetencje przekazano w węższym zakresie warunkując ewentualność ich poszerzenia od prawidłowości realizacji powierzonych zadań”.

Pani Elżbieta Rusielewicz – Wicewojewoda podała, że powodem braku wyłączenia w Porozumieniach z Prezydentem Miasta Bydgoszczy oraz Prezydentem Miasta Torunia kompetencji do wydawania decyzji w sprawach dotyczących zabytków będących ich własnością był przepis art. 96 ust. 2 ustawy, który „dopuszcza zawieranie porozumień przez wojewodę między innymi z jednostkami samorządu terytorialnego szczebla gminnego i powiatowego (...)”.

(dowód: akta kontroli str. 1149, 1573)

W obu objętych szczegółową kontrolą Porozumieniach (z Prezydentem Miasta Torunia oraz z Burmistrzem Miasta Chełmna) określono obowiązek przedkładania Konserwatorowi półrocznych sprawozdań z realizacji zadań określonych w Porozumieniach. Kontrola sprawozdań za 2013 i 2014 r. wykazała, że obowiązek ten był przestrzegany.

(dowód: akta kontroli str. 12, 34, 415, 424-435)

W każdym roku objętym kontrolą Konserwator przeprowadzał kontrole realizacji zadań przekazanych Porozumieniem we wszystkich czterech jednostkach samorządu terytorialnego, tj.:

- a) w Urzędzie Miasta Torunia (w dniach: 18 kwietnia 2013 r., 25 kwietnia 2014 r., 9 i 11 lutego 2015 r.);
- b) w Urzędzie Miasta Bydgoszczy (w dniach: 26 kwietnia 2013 r., 28 kwietnia 2014 r., 25 lutego 2015 r.);

²⁵ Dz. U. Nr 80, poz. 717 ze zm.

²⁶ Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 ze zm.

- c) w Urzędzie Miasta Grudziądz (w dniach: 7 maja 2013 r., 7 maja 2014 r., 3 lutego 2015 r.);
- d) w Urzędzie Miasta Chełmna (w dniach: 24 kwietnia 2013 r., 28 kwietnia 2014 r., 4 lutego 2015 r.).

W wyniku części przeprowadzonych kontroli Konserwator formułował wnioski pokontrolne dotyczące m.in. umieszczania na decyzjach i postanowieniach adnotacji o ich ostateczności oraz zakładania metryki sprawy zgodnie z art. 66a *k.p.a.*

(dowód: akta kontroli, str. 7, 41, 46-63)

W okresie objętym kontrolą Konserwator dokonał łącznie 460 uzgodnień projektów i zmian planów zagospodarowania przestrzennego, o których mowa w art. 20 ustawy (212 w 2013 r., 194 w 2014 r. i 54 w 2015 r. – do dnia 28 lutego).

Szczegółowe badanie trzech losowo wybranych uzgodnień²⁷ wykazało, że zawierały one m.in. uzasadnienie, właściwą podstawę prawną oraz pouczenie o możliwości złożenia zażalenia do MKiDN. Ponadto, Konserwator wyjaśnił, że przy uzgadnianiu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, każdorazowo sprawdza ewidencję gminną pod kątem zgodności z wykazem zabytków wpisanych do rejestru zabytków i z wojewódzką ewidencją zabytków.

W tym okresie Konserwator odmówił uzgodnienia 26 planów. Szczegółowe badanie trzech losowo wybranych postanowień Konserwatora o odmowie uzgodnienia planu²⁸ wykazało, że postanowienia Konserwatora zawierały uzasadnienie odmowy wraz ze szczegółowo określonymi warunkami uzgodnienia, a także wskazanie podstawy prawnej niepozwalającej na uzgodnienie. Na ww. postanowienia nie składano zażaleń.

(dowód: akta kontroli str. 404-406, 825-827, 1101-1107, 1115, 1212-1235, 1294-1296, 1303)

W okresie objętym kontrolą Konserwator dokonał łącznie 355 uzgodnień decyzji wydawanych w sprawach lokalizacji inwestycji celu publicznego w odniesieniu do obszarów i obiektów objętych formami ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy *o zmianie ustawy o ochronie zabytków* (149 w 2013 r., 192 w 2014 r., 14 w 2015 r. – do dnia 28 lutego). W tym okresie Konserwator odmówił uzgodnienia pięciu decyzji w sprawach lokalizacji inwestycji celu publicznego. Szczegółowe badanie trzech z nich²⁹ wykazało, że wskazano w nich właściwą podstawę prawną oraz szczegółowe uzasadnienie, a także pouczenie o przysługującym prawie do złożenia zażalenia. Na wydane postanowienia nie złożono zażaleń.

(dowód: akta kontroli str. 404-405, 1115, 1200-1211, 1294)

W okresie objętym kontrolą Konserwator wydał łącznie 1 435 decyzji pozwalających na działania określone w art. 36 ust. 1 pkt 1-4, 6, 8-11 ustawy (664 w 2013 r., 730 w 2014 r. i 41 w 2015 r. – do dnia 28 lutego)³⁰, w tym:

- a) 720 decyzji zezwalających na prowadzenie przy zabytku wpisanym do rejestru prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych;
- b) 22 decyzje zezwalające na wykonywanie robót budowlanych w otoczeniu zabytku;

²⁷ Postanowienie nr ZN/332/2013 z dnia 3 grudnia 2013 r., nr ZN/258/2013 z dnia 23 sierpnia 2013 r., nr ZN/35/2014 z dnia 24 lutego 2014 r.

²⁸ Postanowienia nr: ZN/236/2014 z dnia 10 września 2014 r., ZN/97/2013 z dnia 29 marca 2013 r., ZN/330/2013 z dnia 2 grudnia 2013 r.

²⁹ Postanowienia nr: ZN/210/2014 z dnia 14 sierpnia 2014 r., ZN/68/14 z dnia 28 marca 2014 r., ZN/317/13 z dnia 14 listopada 2013 r.

³⁰ W Urzędzie decyzje Konserwatora rejestrowane są w rejestrach decyzji.

- c) 7 decyzji zezwalających na prowadzenie badań konserwatorskich zabytku wpisanego do rejestru;
- d) 17 decyzji zezwalających na dokonywanie podziału zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru;
- e) 69 decyzji zezwalających na umieszczanie na zabytku wpisanym do rejestru urządzeń technicznych, tablic i reklam oraz napisów;
- f) 599 decyzji zezwalających na podejmowanie innych działań, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku wpisanego do rejestru;
- g) 1 decyzję zezwalającą na zmianę przeznaczenia zabytku wpisanego do rejestru lub sposobu korzystania z tego zabytku.

Konserwator nie wydawał decyzji zezwalających na prowadzenie badań architektonicznych zabytku wpisanego do rejestru oraz decyzji zezwalających na przemieszczanie zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru.

(dowód: akta kontroli str. 404-406)

Szczegółowa kontrola 10 decyzji³¹ wydanych przez Konserwatora na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 1-4, 6, 8-11 ustawy wykazała, że zawierały one właściwą podstawę prawną dotyczącą prac, robót, badań, itd., których dotyczyło pozwolenie, a także elementy wymagane rozporządzeniem MKiDN z dnia 27 lipca 2011 r. w sprawie *prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych*³² (m.in. wskazanie zabytku, zakres i sposób prowadzenia prac, wskazanie terminu ważności pozwolenia). Ponadto złożone wnioski (będące podstawą wydania decyzji) zawierały elementy wymagane przez ww. rozporządzenie (m.in. imię, nazwisko lub nazwę wnioskodawcy, wskazanie zabytku, program prac konserwatorskich).

(dowód: akta kontroli str. 828-854, 1079-1100)

Zdaniem Pani Małgorzaty Wojdyło – Zastępcy Konserwatora, do przeszkód w skutecznym egzekwowaniu wydanych decyzji należy m.in. ograniczenie czasowe i kadrowe WUOZ uniemożliwiające prowadzenie kontroli prac wykonywanych w oparciu o każdą wydaną decyzję, a także skomplikowane i czasochłonne procedury kontrolne ograniczane bieżącą realizacją dużej liczby wpływających spraw.

(dowód: akta kontroli str. 91)

W okresie dwóch lat przed rokiem, w którym Wojewoda zawarł z Miastem Chełmno Porozumienie (tj. w 2010 i 2011 r.), w stosunku do zabytków nieruchomych położonych na terenie tej gminy Konserwator przedstawił łącznie pięć zaleceń konserwatorskich, o których mowa w art. 27 ustawy oraz 102 pozwolenia, o których mowa w art. 36 ust. 1 ustawy (w tym m.in. 9 pozwoleń na prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru, sześć pozwoleń na umieszczanie na zabytku wpisanym do rejestru urządzeń technicznych, tablic, reklam oraz zapisów, 85 pozwoleń na podejmowanie innych działań, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku wpisanego do rejestru). Ponadto Konserwator wydał łącznie sześć pozwoleń na podział nieruchomości w odniesieniu do nieruchomości wpisanych do

³¹ Decyzje: nr ZN/121/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r., ZN/199/2014 r. z dnia 7 lipca 2014 r., ZN/127/2013 z dnia 26 kwietnia 2013 r., ZN/52/2013 z dnia 20 lutego 2013 r., ZN/277/2013 z dnia 27 września 2013 r., ZN/40/2013 z dnia 8 lutego 2013 r., ZN/23/2013 z dnia 29 stycznia 2013 r., ZN/21/2014 z dnia 22 stycznia 2014 r., ZN/13/2014 z dnia 14 stycznia 2014 r., ZN/12/2013 z dnia 15 stycznia 2013 r.

³² Dz. U. Nr 165, poz. 987.

rejestr zabytków (w oparciu o art. 96 ust. 1a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami)³³ oraz przeprowadził jedną kontrolę przestrzegania i stosowania przepisów dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

(dowód: akta kontroli str. 190-191)

W celu realizacji działania 3 celu szczegółowego nr 2 Programu Krajowego, tj. *podniesienie jakości procesów decyzyjnych w organach ochrony zabytków*, Konserwator zapewniał pracownikom Urzędu udział w różnych formach doskonalenia (np. w szkoleniach), w tym m.in. dotyczących ochrony pojazdów zabytkowych, wykorzystania aplikacji internetowej wspomagającej proces skanowania i zarządzania dokumentacją konserwatorską w zakresie rejestru zabytków nieruchomych i archeologicznych, ochrony danych osobowych.

(dowód: akta kontroli str. 96-98, 407-410)

W ramach sprawowanego nad Konserwatorem nadzoru, Wojewoda m.in. oceniał półroczne sprawozdania działalności merytorycznej i finansowej, a także przeprowadził jedną kontrolę działań podejmowanych przez Konserwatora (w zakresie prawidłowości prowadzenia gospodarki finansowej). W kontrolowanym okresie Wojewoda pozytywnie oceniał realizację przez Konserwatora zadań statutowych oraz dodatkowych i nie wnosił zastrzeżeń do przedkładanych mu sprawozdań. Wojewoda nie widział potrzeby podejmowania wobec Konserwatora czynności zapobiegających ewentualnym wadliwym działaniom, opracowywania wspólnych analiz i informacji oraz przygotowania wspólnych koncepcji rozwiązań istotnych dla województwa problemów.

(dowód: akta kontroli str. 1322-1339)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Konserwatora w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Cztery kontrole realizacji zadań przekazanych Porozumieniem (dwie dotyczące działalności MKZ w Chełmnie i dwie dotyczące działalności MKZ w Bydgoszczy) zostały przeprowadzone przez Konserwatora z naruszeniem terminu określonego w § 5 pkt 2 Porozumienia zawartego z Prezydentem Miasta Bydgoszczy oraz Porozumienia zawartego z Burmistrzem Miasta Chełmna, zgodnie z którymi kontrola powinna być prowadzona w I kwartale każdego roku. Kontrole zostały przeprowadzone odpowiednio w dniach: 24 kwietnia 2013 r. (23 dni po terminie) i 28 kwietnia 2014 r. (27 dni po terminie) oraz 26 kwietnia 2013 r. (25 dni po terminie) i 28 kwietnia 2014 r. (27 dni po terminie). Pani Małgorzata Wojdyło – Zastępca Konserwatora wyjaśniła m.in., że było to spowodowane „koniecznością prowadzenia bieżących spraw służbowych”.

(dowód: akta kontroli str. 15-20, 32-35, 41, 61-63, 70-86)

Uwaga dotycząca
badanej działalności

W WUOZ nie prowadzono analiz sprawozdań j.s.t. z realizacji zadań określonych w Porozumieniach. W ocenie NIK prowadzenie tych analiz jest niezbędne do sprawowania rzetelnego nadzoru nad wywiązywaniem się j.s.t. z realizacji zadań określonych w Porozumieniach. Konserwator wyjaśnił m.in., że analiz takich nie prowadzi się z powodu braku możliwości kadrowo-organizacyjnych Urzędu oraz że sprawozdania stanowią wyłącznie statystykę realizowanych zadań (Konserwator zapoznaje się z nimi, jednakże nie poddaje analizie).

(dowód: akta kontroli str. 9-35, 424-435, 415)

³³ Dz. U. z 2014 r., poz. 518 ze zm.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność Konserwatora w zbadanym zakresie.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³⁴, wnosi o:

1. Skierowanie do odpowiednich organów zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa lub wykroczenia w stosunku do stwierdzonych przez Konserwatora przypadków naruszenia art. 117 ustawy.
2. Przeprowadzanie kontroli w terminach określonych w Porozumieniach z j.s.t.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Bydgoszcz, dnia 10 czerwca 2015 r.

Kontroler:
Leszek Murat
specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy

Dyrektor
Barbara Antkiewicz

.....
podpis

.....
podpis

Tekst jednolity wystąpienia pokontrolnego uwzględniający zmiany wprowadzone uchwałą Zespołu Orzekającego Komisji Rozstrzygającej z dnia 11 sierpnia 2015 r.

³⁴ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.